

b) Si prae multitudine fidelium affluentium ad ecclesiam locus non omnes capit, sufficit ante fores ecclesiae cum reliqua multitudine sese conjungere: alioquin ecclesiam intrare omnes debent.

c) Visitatio, quae pro certo die, in quo indulgentia lucranda est, praescribitur, facienda est, quando *propter festum* indulgentia conceditur, intra spatium a prioribus festi vespere usque ad occasum solis (sc. crepusculo incluso) ipsius diei festi; si vero festus dies non est, intelligitur dies a media nocte ad mediam noctem. Ita ex Decr. 3. Julii 1754 correctum jussu Pii IX. 12. Jan. 1878 (Decr. auth. n. 201 et 434). — Confessionem et Communionem potest vel sequi vel *praecedere*, etiamsi dicatur „*confessi et S. Communionem refecti*“ (ibid. n. 214).

⁵⁴² 7. Preces fundendae ad intentionem S. Pontificis in ecclesiae visitatione fundi debent, si visitatio ecclesiae praescribitur; alias *ubique* fieri possunt.

a) Intentio illa ad mentem S. Pontificis sufficit *confusa*: ad fervorem excitandum tamen convenit, illius intentionis expressius et distinctius recordari, sc. exaltationis et propagationis S. Ecclesiae, extirpationis haeresum et errorum, pacis inter principes populosque christianos.

b) Situs inter orandum non praescribitur: raro pro quibusdam orationibus indulgentia ditatis genuflexio praescribitur; quod si obtinet, haec est conditio ad lucrandas indulgentias *necessaria*, ut in oratione illa „*Sacrosanctae*“ post officium divinum dici solita, quam solummodo ratione infirmitatis salva indulgentia recitari licet genibus non flexis. Cf. Decr. 18. Sept. 1862 in *Bituric.* Decr. auth. n. 398.

c) Quamquam in precibus ad mentem S. Pontificis fundendis determinatum aliquid praescriptum non est: tamen non videtur sufficere *minima* omnino oratio. Sufficit communi opinione 5—7 Pater, Ave, Gloria recitare. — Optimum consilium est mentaliter Deum exorare, ita tamen, ut *aliqua vocalis* oratio adjungatur.

d) Pro surdo-mutis (et mutis) Pius IX. concessit, ut sufficiat, 1) si visitatio ecclesiae cum precibus praescripta sit, ibi mente orare, vel si publicae preces fiant, cum reliquo populo devote sese conjungere; 2) si preces privatim fundendae sint sine visitatione ecclesiae, „*confessarii surdo-mutorum*“ valeant easdem orationes in alia opera pia externe aliquo modo manifestata commutare, prout in Domino judicaverint: 15. Martii 1852, decr. *U. et O.* (Decr. auth. n. 355). Quod „*Raccolta*“ pag. XVI in quibuslibet precibus, quibus indulgentia annexa sit, fieri posse sumit; quare confessarius poterit indicare, ut mentaliter cum devoto corporis habitu externo orationes illas ad Deum fundant, quum reliqui fideles — id quod indubium est — eas *recitare*, non sola mente percurrere debeant.

Caput II.

De Jubilaeo speciatim.

Articulus I.

Summa doctrinae capita.

I. Jubilaeum ad similitudinem anni jubilaris Legis Vet. inductum ⁵⁴³ post varias mutationes a longo jam tempore 25. quoque anno celebrari consuevit: quod etiam *annus sanctus*, sive *jubilaeum majus* vocatur, in distinctione a jubileo minore, quod Pontifices certis quibusdam occasionibus, ut initio sui Pontificatus vel in publicis calamitatibus, concedere consueverunt, atque „*indulgentiam ad instar jubilei*“ vocant.

II. Jubilaeum, sive majus sive minus, hac re ab indulgentia plenaria alio modo concessa distinguitur, quod certi quidam favores et gratiae ad plenariam indulgentiam addantur.

III. Opera praescripta revocantur ad haec: visitationes certarum ecclesiarum et orationem ibi fundendam, certa jejunia, eleemosynam, confessionem et Communionem.

IV. Favores jubileo annexi versantur circa absolutionem a censuris et peccatis reservatis atque quibusdam irregularitatibus, commutationem votorum.

V. Verum quo magis excitentur Christifideles, ut Romam petant ⁵⁴⁴ atque Urbis sanctuaria devote visitent, 1) *intra annum sanctum* suspenduntur aliae indulgentiae vivis concessae, paucis exceptis; sed indulgentiae defunctis non applicabiles eo anno illis applicabiles fiunt. Ita Ben. XIII. Constit. „*Salvatoris*“ 28. Apr. 1725, quod dein (per Ben. XIV.) evasit regula generalis. — At anno sancto elapso omnia reviviscunt, atque eo tempore consuevit concedi, ut in toto orbe indulgentiam seu jubilaeum Christifideles lucrari possint, ne, qui Romam petere nequeant, tanto favore priventur.

2) Facultates quaedam *absolvendi* a casibus et censuris reservatis, *commutandi* vota, *dispensandi* ab irregularitatibus, impedimentis etc. *tempore anni sancti*, si consueto modo celebratur, extra Urbem suspendi consueverunt. Attamen non semper eodem modo haec suspensio facta est, ut narrat Bened. XIV. „*Inter praeteritos*“ §§ 29—32: quare tandem in quolibet jubileo ipsa bulla inspicere debet. Intelliguntur communiter facultates regularibus, congregationibus, locis piis etc. datae.

Ab illa autem suspensione attingi non solent (v. Bened. XIV. „*Cum nos super*“ 7. Maji 1749 § 2):

1) facultates S. Inquisitioni datae et iis, qui ad illius munus utcumque deputati sunt;

2) facultates, quae a S. Poenitentiarum Missionariis *pro locis Missionum* dantur;

3) facultates Episcopis sive a Conc. Tridentino, sive speciali privilegio a S. Sede datae;

4) facultates, quae regularium Superioribus collatae sunt in ipsos regulares subditos exercendae.

VI. Nisi bulla, qua jubilaem indicitur, aliud quid statuit, censentur validae manere regulae a Bened. XIV. occasione jubilaei 1750 datae in Constitutionibus „*Inter praeteritos*“ et „*Convocatis*“: praecipuas mox afferam, quum fere totae sint in explicandis operibus praescriptis et adjunctis favoribus. Cf. Decr. S. Congr. 16. Febr. 1852 in Decr. auth. n. 353.

545 Pauca addam de notione jubilaei.

1. Primo cogitantem occupare poterit mentis admiratio, quod aliquando tam profusa manu Pontifices jubilaem concedunt, quasi hac agendi ratione non satis provideatur divinae justitiae ordini. At qui ingentes fructus poenitentiae, sinceram tot peccatorum conversiones, justorum in fervore incrementum perspexerit, potius etiam hic divinam providentiam adorabit, quae tandem et justitiae rigorem et misericordiae relaxationem in salutem animarum dirigit.

2. Jubilaem minus, seu quod dicitur dari „ad instar jubilaei“, plerumque ad aliquot hebdomadas, vel unum alterumve mensem aut a Summo Pontifice determinatum aut per Ordinarios locorum determinandum restringitur. Neque illud consuevit sic concedi, ut aliquis pluries indulgentiam jubilaei consequi possit, nisi forte in bulla jubilaei id expresse notetur. Jubilaem autem anni sancti censetur toties acquiri posse, quoties aliquis praescripta opera repetierit. Ita expresse Ben. XIV. „*Inter praeteritos*“ § 84.

Atque eodem modo indulgentiam jubilaei pluries lucrandi facultas aderit, si jubilaem extraordinarium ad longum tempus conceditur: paucis, quum jubilaem sit aliquod favorabile, tamdiu dicendum est, adesse facultatem pluries lucrandi, quamdiu ex bulla jubilaei aliisve *indubiis* decretis contrarium non probatur.

3. Exemplum extraordinarii jubilaei longissimi temporis, cujus exemplum in Ecclesiae historia aliud non exstat, habes in jubilaem occasione Concilii Vaticani promulgato: quod etiam post suspensionem Concilii expressa declaratione Pii IX. perduravit, et quamquam occasione anni sancti 1875 eo anno suspendebatur, tamen eo elapso, ex ipsis verbis bullae, qua jubilaem anni 1875 indicebatur, videri poterat iterum revixisse; attamen subsequenter acta Leonis XIII. satis ostendunt, illud pro extincto esse habendum. Ejusmodi autem jubilaem extraordinaria, quae per diuturnum omnino tempus perdurant, consueverunt Romani Pontifices ita concedere, ut fideles illud pluries lucrari valeant: ut ipsum illud jubilaem Vaticanum Concilii, et jubilaem a Leone XIII. concessa.

Articulus II.

De operibus, quae in jubilaem praescribi consueverunt, singillatim consideratis.

546 1. Pro jubilaem minore vel extraordinario consueverunt praeter confessionem et Communionem praescribi jejunia, eleemosynae, visitationes ecclesiae certo numero definitae: pro jubilaem vero anni sancti praeter confessionem et Communionem solum visitationes certarum

ecclesiarum, at majore numero, nimirum quatuor basilicarum visitatio devota cum oratione per 30 dies, qui numerus, existente magno peregrinorum concursu, solet ad 15 dies reduci. Ceterum in hac et in qualibet alia re inspicere debet accurate bulla indictionis jubilaei. Regula communis est, opera praescripta ea intelligi, quae *non jam aliunde sint debita*, nisi in bulla jubilaei contrarium expresse conceditur: „*Inter praeteritos*“ § 53.

2. Quando in jubilaem visitatio plurium ecclesiarum praescribitur — quod consuevit fieri, maxime in jubilaem anni sancti —, Ordinarii pro iis locis, ubi *una tantum* est ecclesia, facultatem habent toties visitationem illius unius ecclesiae praescribendi, quot ecclesiarum visitationes bulla per se injungit. Quod decreto generali *U. et O.* 15. Martii 1852 concessum est (Decr. authent. n. 353); quare etsi bulla jubilaei id non exprimit, nihilominus Ordinarii ita agendi auctoritate pollent.

3. Regulares autem, quamquam alias facultatem habent, suas ecclesias visitando omnes lucrandi indulgentias, quas lucrarentur, si ecclesias loci, ubi degunt, visitarent, jubilaei indulgentiam non lucrantur, nisi visitent ecclesias ab Ordinario *designatas*: quare, ut in *suis* ecclesiis lucrari possint, aut designatio Ordinarii fieri debet pro ipsis religiosis, si ea facultas in literis Apostolicis confertur, aut singuli religiosi, si justa causa a visitandis aliis ecclesiis impediti fuerint, a suo confessario illam commutationem debent accipere.¹

4. Aliquam orationem vocalem, etsi quis mentales preces ad in-⁵⁴⁷ tentiones consuetas peregerit, faciendam esse, habetur ex Const. „*Inter praeteritos*“ § 83.

5. Jejunia, quae in jubilaem extraordinariis praescribuntur, intelligi debent sensu ecclesiastico stricto, i. e. conjuncta *cum abstinentia*, quae in ecclesiastico jejunio per se observanda esset, si indultum nullum

¹ Communico hac de re complures declarationes S. Poenitentiariae:

A. ex anno 1875: „An religiosi jubilaem lucrari valent peragentes in propria ecclesia visitationes ad id praescriptas?“ R. *Negative*. (*Acta S. Sedis* vol. 8 pag. 554.)

B. ex d. 24. Apr. 1886. Circa jubilaem illius anni quaesitum erat: „I. Utrum regulares in claustris degentes indulgentiam jubilaei lucrari valeant ex sola dispositione literarum „*Quod auctoritate Apostolica*“ visitando propriam ecclesiam, quin opus sit aliqua concessionem vel commutationem? — II. Et quatenus negative ad primum, utrum Ordinarius id ipsis concedere valeat? — III. Utrum potius recurrere debeant singuli ad confessarium pro commutationem obtinenda? — IV. Utrum sub titulo „*ecclesiae publico cultui addictae*“ adscribi valeat ecclesia vel capella alicujus monasterii, in qua singulis diebus per annum Missa conventualis et Horae canonicae publice celebrantur, etsi mulieres ex consuetudine ab ingressu hujus ecclesiae arceantur?“ — S. Poenit. R. „Ad I. *Negative*. — Ad II. *Providebitur in sequenti*. — Ad III. *Affirmative*. — Ad IV. *Respondebitur, quum recurrerit Ordinarius*.“ (Nouv. Revue théol. t. 18 pag. 318.)

C. Eodem anno quaesitum erat: „Utrum abbates et praelati regulares, utpote jurisdictionem quasi-episcopalem in subditos intra septa sui respective monasterii habentes, ecclesiam seu oratorium monasterii proprii suis subditis visitandum designare valeant ad lucrandam jubilaei indulgentiam?“ S. Poenit. R. die 15. Dec. 1886: „*Negative*.“ (Nouv. Revue théol. t. 19 pag. 28.)

existeret. Quare indulta circa delectum ciborum alias per annum concessa pro jubileo non valent, nisi aut specialis concessio S. Pontificis facta est, aut ex *justa et gravi causa* commutatio a singulis fidelibus per confessarium fuit obtenta. — Num jejunia, si tria indicantur, *eadem* hebdomada peragenda sint, ex tenore bullae indicti jubilai sumi debet. Pro jubileo Concilii Vaticani evidenter concessum est, ut liceat jejunia in plures hebdomades distribuere; antea communiter praecipiebatur, ut in *una* hebdomada perficerentur. — Si jejunium *stricti juris* indicitur, servanda est abstinentia etiam a lactiniis.

548 6. Eleemosyna, si praescribitur, „prout devotio suggererit“, quaelibet sufficit, modo ne *pro conditione personae* tantilla sit, ut donator censeatur nihil facere velle; si vero indicitur eleemosyna „pro uniuscujusque facultate“, ditiores certe debent majorem aliquam eleemosynam facere suis facultatibus proportionatam: S. Alph. l. 6 n. 538 Q. XI. — Verum pauperes obtinere possunt a confessario *commutationem*, vel quodlibet minimum contribuere; religiosi aut *commutationem* possunt obtinere, aut satisfaciunt consentiendo in eleemosynam, quam Superior totius communitatis nomine facit: S. Alph. ib. Idem dic de filiis-familias aliisque, qui sub aliorum potestate constituti nihil proprium habent: v. S. Alph. ib. dub. 1.

NB. L. c. S. Alph. discutit quaestionem, num lucretur jubilaum, qui dederit eleemosynam distribuendam, si postea (durante jubileo) non distribuatur. Diversi diversimode opinantur. Verum dubitari de acquirendo jubileo, mea opinione, nequit, *si dominus dominium rei, quam pro eleemosyna destinavit, a se abdicaverit*. Nam si hanc voluntatem habuit, alter (ut procurator) rem sibi traditam *jam tenet* nomine pauperum aut piaae causae, si modo ea determinata sit, ita ut dominus, si repeteret, injustitiam prorsus committeret; at si res tradita jam transiit in dominium piaae causae, etsi nondum in ejus physicam possessionem, eleemosyna perfecta est ex parte dantis, nec quidquam domino oberit, si procurator forte injuste rem sibi retineat, sicuti nihil obsesset danti eleemosynam, si fur donum ipsum a paupere statim surriperet.

549 7. Confessio et Communio non possunt eae computari, quae ex praeepto Ecclesiae jam fieri debeant. Quapropter Communio paschalis — attamen S. Pontifex speciale indultum in certis adjunctis dedit — non sufficit: cf. n. 539.

Ita constanter S. Sedes declaravit, quamquam nonnunquam certis regionibus specialem dispensationem largita est: cf. resp. S. Congr. Ep. 5. Martii 1847, Scavini tom. IV. n. 348 I, Decr. S. Poenitentiariae ex speciali mandato Pii IX. 25. Jan. 1875: „4. declarat, unica confessione et Communionem non posse satisfieri praeepto paschali et simul acquiri Jubilaum“ etc. Idem declaratum est jussu Leonis XIII. pro jubileo anni 1879, et anni 1881 a S. Poenitentiariae 25. Martii 1881. Praeterea nota:

a) Verum, quia confessio non necessario pro tempore paschali praescribitur, scite S. Poenitentiariae postea declaravit (v. Acta

S. Sedis vol. 8 pag. 361) ad quaest. VII.: „Ex S. Poenitentiariae responsis certum est, haud satisfieri posse praeepto paschali et jubilaum lucrari unica confessione et Communionem; potestne unus et alter attingi finis duabus Communionibus et unica confessione?“

„R. Affirmative; firma tamen manente obligatione satisfaciendi, si nondum quis satisfecerit, praeepto *annuae* confessionis.“

Quare ei, qui ante tempus jubilai in illo anno confessus jam est peccata mortalia, tempore paschali cum jubileo coincidente, sufficit semel confiteri et bis paschali tempore S. Eucharistiam sumere. Aut qui confessus nondum est, confessionem et Communionem primo facere potest pro jubileo, uno alterove die postea sine nova confessione (modo ne lapsus fuerit in peccatum grave) praeeptum paschalis Communionis implere; at si forte intra cursum ejusdem anni in grave peccatum lapsus fuerit, tenebitur vi praeepti *annuae* confessionis, iterum confiteri: quodsi se immunem servet, non tenetur, eo quod necessariam confitendi materiam non habet.

b) Qui, antequam omnia opera praescripta perfecit, post factam confessionem et Communionem in mortale peccatum inciderit, reliqua quidem opera repetere non tenetur, confessionem denuo peragere debet, ut a suo peccato sacramentaliter absolvatur, nec sufficit perfectam contritionem elicere. Ben. XIV. l. c. § 79.

Articulus III.

De favoribus indulgentiae Jubilai annexis.

§ 1.

Expenduntur singulae facultates.

Favores jubilai indulgentiae annexi circa absolutionem, votorum 550 commutationem etc. dantur non directe confessariis, sed potius Christianis fidelibus jubilaum lucrari volentibus. Quare

a) dicitur facultas eligendi confessarium ex approbatis, a quo absolvi etc. possint. Quae facultas datur etiam regularibus, nisi forte aliqua religio peculiarem constitutionem obtinuerit, ne socii etiam vi jubilai absolvi possint ab aliis, nisi ab iis, quos Superior designaverit. Nihilominus a tempore Ben. XIV. S. Pontifices consueverunt tam amplam facultatem omnibus concedere, ut etiam speciali illi constitutioni derogarent: quare cujuslibet jubilai indictio videri debet.

b) Moniales autem et earum novitiae communiter nequeunt confiteri, ne in jubileo quidem, nisi apud eos, qui saltem pro aliquo loci monasterio specialem approbationem obtinuerint: v. Ben. XIV. in Const. „*Celebrationem*“ 1. Jan. 1751. Quod practice valet de omnibus illis mulieribus in communitate viventibus, quarum confessiones audiendi potestatem Episcopus ita sibi reservavit, ut eam a communi approbatione confessariorum exemerit atque *specialem* approbationem neces-

sariam esse declaraverit: nam confessarii communes relate ad eas feminas non sunt approbati confessarii.

551 c) Facultas igitur absolventi extenditur ad quoslibet casus et censuras reservata, nunc solum exceptis casibus contentis in Const. „*Sacramentum poenitentiae*“, atque iis censuris, quae forte latae fuerint nominatim contra aliquem; etiam cautius agendum est in iis, quae ex natura rei publicam retractionem et reconciliationem exigant.

d) Facultas dispensandi in irregularitatibus non datur, nisi quatenus in ipsa bulla exprimitur; exprimi solet sola irregularitas ex violatione censurae contracta.

e) Facultas circa vota non versatur: 1) circa vota reservata (saltem non circa votum castitatis perpetuae et religionis); 2) circa vota, in quibus jus tertii intervenit; 3) circa vota poenalia praeservativa, nisi opus substitutum aequè bene praeservet a peccato. — Ita bullae indictionis expresse monere solent. — Commutatio autem seu ‚dispensando commutare‘ sic intelligitur, ut non liceat opus *notabiliter minus* substituere. Ceterum ratio seu causa commutationis probabiliter non alia requiritur, quam ipsum jubilaeum: S. Alph. l. 6 n. 537 Q. IV.: quae commutatio, in quantum fieri potest, facienda est in opera ejusdem naturae.

552 f) Exercitium facultatis absolventi, commutandi *in confessione sacramentali* fieri debet: Ben. XIV. l. c. § 63.

g) Invalida est absolutio a censuris, votorumve commutatio, nisi poenitens sincerum animum habet opera pro jubilaeo injuncta praestandi; ergo etiam invalida est, si confessio est sacrilega: nam favores annexi solummodo conceduntur in ordine ad jubilaeum lucrandum. Verum si quis postea tantum mutat animum, quem antea serium habuit, manet absolutus, votaue manent commutata; utrum autem, qui sic agat, graviter peccet, non est concors theologorum sententia: v. Ben. XIV. l. c. § 86 et bullam Pii IX. „*Gravibus Ecclesiae*“ in indicendo jubilaeo a. 1875.

h) Confessarii poenitentibus, non obstante jubilaei indulgentia, sacramentalem poenitentiam injungere, poenitentes eam implere debent. Ben. XIV. l. c. § 65.

i) Qui opera pro jubilaeo praescripta peregit aut peragere, quando confessus est, voluit, sed in confessione sincera facta peccati vel censurae reservatae oblitus est, etiam post tempus jubilaei a quocunque confessario approbato absolvi potest, quum *reservatio* sublata sit: S. Alph. l. 6 n. 537 Q. IV.

k) Etiam ille non excluditur a favore absolutionis, qui peccatum commisit spe obtinendi absolutionem vi jubilaei, modo sincere doleat: S. Alph. ib. Q. VI.

l) Etiam votum non petendi commutationem commutari per se potest; atque ille, qui jubilaeum non solum in confessione lucrari sibi proposuit, sed operibus impletis illud *lucratus est*, etiam elapso tempore jubilaei a quolibet confessario votorum commutationem neglectam obtinere potest, quae, quum jubilaeum lucraretur, jam emiserat, modo

ea postea ne renovaverit, S. Alph. ib. Q. IV.; hujus commutationis jus ex jubilaeo adeptus est.

m) Quamquam Ben. XIV. constituit, usum facultatum sive gratiarum annexarum in solo foro sacramentali fieri posse, atque pronum videtur inde concludere, etiam operum injunctorum commutationem a confessario peragi non posse, nisi in sacramentali confessione, nihilominus pro jubilaeo anno 1865 celebrato respondit S. Poenitentiaria 16. Martii 1865: „An eveniente justa causa commutandi opera injuncta praescripta in Brevi praesentis jubilaei, ejusmodi commutatio fieri possit extra actum sacramentalis confessionis? Resp. Ex declaratione facta a SS. Domino Papa Pio IX., affirmative“ (v. *Acta S. Sedis* vol. 1 p. 177).

Quod, licet pro *illo* jubilaeo tantum quaerebatur, facile ansam dare poterat, ut consuetudine subsequentium jubilaeorum haec communis regula evaderet. Verum interim tutius hucusque mihi semper visum erat, intra confessionem etiam hanc commutationem facere. Imo nuper contraria praxis, ne lex fieret, intercepta et abolita est, quum S. Poenitentiaria rogata, ut concedat vel declaret, commutationes fieri posse extra actum sacramentalis confessionis, d. 30. Jan. 1886, annuente Leone P. P. XIII., responderit: *Non expedire*. (Cf. *Nouv. Revue théolog. Tor-nac.* vol. XVIII. pag. 69.)

n) Quando jubilaeum fideles saepius lucrari possunt, haec operum commutatio a Ben. XIV. in numero eorum favorum collocatur, quorum poenitentes *semel tantum* participes fieri valeant: cf. „*Convocatis*“ n. 52 et 39. Quare ex Const. Bened., ut pluries cum impeditis fieri possit illa commutatio, in bulla, quae jubilaeum indicit, haec amplior concessio videtur debere contineri; at 1881 Româ responsum est, commutationem pro impeditis fieri posse *toties quoties*. V. *Archiv für kath. Kirchenr.* vol. 40 pag. 259.

o) Commutatio confessionis nunquam, Communionis pro solis pueris, qui ad primam Communionem nondum admissi sunt, fieri potest: reliquorum operum commutatio fieri potest quidem, sed solum propter justum impedimentum, alias non valet; quamquam omnimoda impossibilitas praescripta opera peragendi non requiritur. Cf. Ben. XIV. „*Convocatis*“ n. 21. Qui autem tempore jubilaei opera praescripta incipit, at se complere non posse praevidet, aut commutationem operis, aut, si Bulla id concedit, prorogationem temporis obtinere potest. Ita die etiam de eo, qui ultimo die venit, si nunc sincere confitetur.

§ 2.

De usu facultatum iterato sive non iterato.

1. Etiamsi jubilaei indulgentiam aliquis pluries lucrari potest, 554 annexis tamen favoribus semel tantum potest frui: ita constanter Bened. XIV. „*Inter praeteritos*“ § 84 et „*Convocatis*“ n. 52. S. Poenitentiaria 1. Junii 1869 dixit „prima vice tantum“ vel „una vice tantum“.

2. Id autem sic intelligitur, ut, qui prima vice, qua lucratus est jubilaum, gratis concessis usus sit, si iterum indigeat, vi jubilaei non possit amplius iis frui, etsi opera praescripta repetat: verum si prima vice non indigebat, nunc vero infeliciter indiget, videtur posse hac vice, quando opera praescripta denuo implere vult ad indulgentiam iterum lucranda, si modo indulgentia jubilaei pluries acquiri possit, etiam gratiarum annexarum particeps fieri. Ita concludi licet ex Bened. XIV. l. c. § 84 et ex allegato responso S. Poenitentiariae, quum dicatur, eum, qui semel absolutus sit a censuris etc., non posse amplius facultatibus uti, si *de novo* indigeat¹. Ceterum videri debet, num forte corrente jubilaeo strictior etiam decisio facta sit.

555 3. Alia dubitatio in jubilaeo longioris temporis incidere potest, sc.: Poenitens censuris reservatis ligatus confitetur et absolvitur; verum antequam reliqua opera praescripta perfecit, in censuras reservatas iterum incidit: — potestne denuo absolvi, ut jubilaei indulgentiam lucrari possit?

R. 1. In jubilaeo anni 1875 a S. Poenitentiaria haec proposita quaestio negativum responsum tulit. Scilicet ex mandato S. Pontificis 25. Januarii 1875 responsum est: „Declaravit (Sanctitas sua), vi praesentis jubilaei (fideles) una tantum vice absolvi posse a censuris et casibus reservatis (et similiter semel tantum acquiri posse ipsius jubilaei indulgentiam).“ — Magis etiam eodem die S. Poenitentiaria idem declaravit suo responso: „An confessarii absolvere possint poenitentem, qui jam a reservatis et a censuris absolutus in ea denuo incidit, antequam opera impleverit ad jubilaum acquirendum praescripta?“ Resp.: „Virtute jubilaei posse una vice tantum absolvi a reservatis et a censuris, seu negative.“

R. 2. Pro jubilaeo anni 1869, cujus indulgentiam pluries acquiri posse, concessum erat, responsum de negato usu iterato favorum annexorum quaestionem nostram non dirimit; videlicet auctoritate Summi Pontificis declaratum est 1. Junii 1869: „An tempore jubilaei ille, qui vi jubilaei ejusdem fuerit a censuris et a casibus reservatis absolutus, si iterum incidat in casus et censuras reservatas, possit secunda vice absolvi peragens iterum opera injuncta.“ R. „Negative.“² Dixi, hoc responso non ita clare propositam nostram quaestionem solvi; nam sane sermo est de eo, qui jam semel lucratus sit jubilaei indulgentiam operibus omnibus peractis, nos vero

¹ Imo postea comperi, in privato responso ad literas Episcopi Novocomensis diei 1. Jan. 1873 dato S. Poenitentiariam id clare et expresse enuntiasse, videlicet: „Titus, postquam pluries praesentis Jubilaei indulgentiam obtinuerit, in censuram reservatam lapsus est. Hinc quaeritur: I. An possit a confessario suo absolvi, eo quod nunquam fuerit in anteactis confessionibus aliquo reservato irretitus, ac propterea nunquam hoc jubilaei privilegio usus sit. II. Si affirmative, utrum Titus denuo debeat opera praestare, quae ad Jubilaum consequendum injuncta sunt? R. ad I et II affirmative.“ Ex *Nouvelle Revue théol.* Tornac. vol. XVIII pag. 62. — Quam sententiam eo magis in quolibet jubilaeo, cujus indulgentia pluries acquiri potest, sustinendam esse puto, si in dubio sequenti n. 555 discussa negativa sententia pro lege statuatur.

² Responso illa cum aliis multis collecta habes in folio periodico „*Archiv für kath. Kirchenrecht*“ vol. 45. pag. 353 sqq.

quaerimus de eo, qui, antequam praecepta opera absolverit, iterum in censuras incidat. — Neque ita patet, responso anni 1875 *generalem* regulam statui pro futuro tempore. Hinc existimo, pro futuris jubilaeis respiciendum omnino esse, quid tunc statuatur; alioqui, nisi majore auctoritate res aliter finiatur, stari posse edictis Ben. XIV., cujus regulae, nisi postea mutentur, in generalem normam transierunt.

R. 3. Porro sensus Constitutionis Ben. XIV. „*Convocatis*“ § 84 in fine videtur sane id tamquam probabile relinquere, posse eum, qui, antequam peractis operibus praescriptis indulgentiam semel lucratus sit, iterum incidit in censuras reservatas, ut valeat tandem semel indulgentiam lucrari, denuo a reservatis peccatis et censuris absolvi. En ipsa verba: „Illum, si semel illarum (gratiarum) particeps est prima vice, qua jubilaum consecutus fuit, iterum earum participem fieri non posse, si post primam jubilaei acquisitionem iterum in censuras incurrit etc.“ Ergo a) indirecte et e contrario videtur satis innui, eum, qui jubilaum consecutus nondum sit, posse, si iterata absolutione indigeat, iterum absolvi; b) idque ex communi regula, favores late nos interpretari debere, confirmari videtur; c) ex mente Ecclesiae, quae, nisi aliud certo constituerit, cuilibet vere poenitenti censetur facultatem saltem semel jubilaei lucrandi praebere velle, idem aliquatenus comprobetur.

Caput III.

Appendix de quibusdam indulgentiis atque indulgentiarum regulis obviis in particulari.

II. Regulae et praecepta.

1. Collectio earum indulgentiarum, quae omnibus fidelibus patent, seu⁵⁵⁶ ad quas lucrandas unio cum certis sodalitatibus, congregationibus, ordinibus etc. non requiritur, authentica, „quae sola in quolibet dubio vel controversia circa quameunque indulgentiam modumve eam lucrandi excitata consulenda est“ ex decl. Pii IX. et decr. S. Congr. Indulg. 3. Jul. 1877, eodem anno Romae in lucem edita est, atque complura menda, quae in alias collectiones irrepserant, correxit: cujus altera editio an. 1886 apparuit.

2. Summaria seu collectiones indulgentiarum ex diversis concessionibus nunc in unum collectarum imprimi nequeunt sine approbatione S. Congr. Indulg.: d. 22. Jan. 1858 a Pio IX. sancitum, v. Decreta authentica n. 383. Singulae autem indulgentiae aut collectiones jam a S. Congreg. approbatae possunt cum licentia et approbatione Ordinariorum imprimi, nisi forte de certo quodam elencho aut collectione specialis prohibitio exstet (*ibid.*). Quae prohibitio est circa indulgentiarum elenchum, quae annectuntur rosariis, crucibus, numismatibus etc. a Summo Pontifice vel ex ejus commissione benedictis, ne videlicet ullibi ille elenchus imprimatur sine speciali S. Congregationis licentia.

3. Indulgentiae generales, quae conceduntur a Summis Pontificibus ad aliorum instantiam, v. g. pro recitantibus hanc vel illam orationem, exhiberi debent documento authentico apud Secretariam S. Congreg. Indulg.; *alioqui non valent*, ut ipsi Summi Pontifices decreverunt: v. decr. 28. Jan. 1756 a Pio IX. confirmatum, Decr. auth. n. 205 et 371. Verum si hujus documenti exhibitio facta non est, *quum primum postea fit*, indulgentia va-